

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA POLSKIEGO
dla klasy czwartej w zakresie podstawowym i rozszerzonym
dwudziestolecie międzywojenne/literatura wojny i okupacji/ literatura współczesna

<u>NA OCENĘ</u>	<u>WIADOMOŚCI</u> <u>O EPOCE</u> <u>/od dwudziestolecia</u> <u>międzywojennego</u> <u>do współczesności/</u>	<u>ANALIZA I INTERPRETACJA</u> <u>TEKSTÓW KULTURY</u> <u>/z * i wybranych/</u>	<u>NAUKA O JEZYKU</u> <u>/wybrane zagadnienia</u> <u>z retoryki, stylistyki</u> <u>i historii języka/</u>	<u>SPOSOBY</u> <u>SPRAWDZANIA nabytej</u> <u>wiedzy</u> <u>i umiejętności</u>
<u>DOPUSZCZAJĄCA</u>	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa ramy czasowe epok - nazywa główne nurty filozoficzne i artystyczne - wyjaśnia pojęcia, np. awangarda, futuryzm, powieść psychologiczna, katastrofizm, groteska - wymienia główne założenia programowej grup poetyckich, np. Awangarda Krakowska <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przedstawicieli epok - zna kontekst historyczny, artystyczny i filozoficzny epok 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia elementy świata przedstawionego - zna losy głównych bohaterów, np. <i>Przedwiośnia</i> S. Żeromskiego lub „<i>Ludzi bezdomnych</i>“ S. Żeromskiego, <i>Sklepów cynamonowych</i>* B. Schulza (wybrane opowiadanie), <i>Ferdydurke</i>* Witolda Gombrowicza, <i>Granicy</i> Z. Nałkowskiej, <i>Opowiadań</i> T. Borowskiego, <i>Innego świata</i> G. Herlinga-Grudzińskiego, <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall, <i>Tango</i> S. Mrożka, <i>Mistrz i Małgorzata</i> M. Bułhakowa, <i>Dżumy</i> A. Camusa - określa tematykę utworów - rozpoznaje najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich omawianych epok - posługuje się pojęciami: podmiot liryczny, adresat liryczny, narrator, dialog, monolog - zna wybrane filmy z twórczości polskich reżyserów (np. K. Kiesłowskiego, A. Wajdy, K. Zanussiego) - zna tekst homilii Jana Pawła II wygłoszony 2 czerwca 1979 r. na Placu Zbawiciela <p><u>ZR</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego - wymienia techniki perswazyjne - podaje podstawowe techniki manipulacji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> - pisze prace klasowe - wykonuje zadania domowe - odpowiada na pytania - pisze kartkówki i sprawdziany <p>wg kryterium oceniania</p> <p>rozprawki, interpretacja tekstu lirycznego oraz wypowiedź argumentacyjna i interpretacja tekstów literackich wg kryteriów OKE JAWORZNO</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - zna losy bohaterów, np. <i>Mistrza i Małgorzaty</i> Michaiła Bułhakowa, - <i>Szewców*</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza, <i>Proces</i> Franza Kafki, <i>Wieżę</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego - zna wybrane filmy z klasyki kinematografii światowej (np. I. Bergmana, Akiry Kurosawy) 		
<u>DOBRA</u>	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje specyfikę dwudziestolecia międzywojennego i współczesności - wyjaśnia pojęcia: psychoanaliza, id, ego, superego, katastrofizm, fenomenologia, groteska, absurd <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia treść wierszy w kontekście epok - określa i komentuje estetyczne wartości utworu lirycznego - odnajduje w tekstach kultury obrazy miasta 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy kubizmu, abstrakcjonizmu, dadaizmu i surrealizmu - podaje nazwiska najważniejszych twórców sztuki (Picasso, Salvador Dali) - wypowiada się nt. kreacji narratora w opowiadaniu - wskazuje elementy poetyki snu u Schulza <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia problem rewolucji w „Szewcach“ - określa funkcję groteski i absurdu w dramacie 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w tekście neologizmy i określa ich funkcję - potrafi wskazać w tekście środki stylistyczne - odróżnia tezę od hipotezy - oddziela informację od opinii <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia i omawia na wybranych przykładach funkcje języka (poznawczą, fatyczną, metajęzykową, impresywną itd.) - rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe (biblijne, romantyczne) oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną a także znaki tradycji np. antycznej czy staropolskiej - rozróżnia informację od opinii 	
<u>DOBRA</u>	<u>ZP</u>	<u>ZP</u>	<u>ZP</u>	

	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje manifest futurystyczny z omawianym tekstem i wskazuje obszary inspiracji <u>ZR</u> - przedstawia uniwersalną wymowę wierszy polskich poetów, np. Zbigniewa Herberta, Wisławy Szymborskiej czy Czesława Miłosza 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje utwory literackie lub ich fragmenty - omawia topos labiryntu w opowiadaniu <u>ZR</u> - dostrzega przemiany konwencji i praktyk ich łączenia (synkretyzm) - rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe oraz ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje (oksymorony, synekdochy, hiperbole, metonymie, elipsy, paralelizmy) <u>ZR</u> - dostrzega w czytanych utworach: parodię, parafrazę i trawestację, wskazuje ich wzorce tekstowe - przeprowadza interpretacja porównawczą utworów literackich 	
<u>BARDZO DOBRĄ</u>	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się nt. narracji oraz języka utworu - podejmuje dyskusję na temat zachowania bohaterów, ich motywacji i wpływu sytuacji, w której się znaleźli - wyjaśnia przyczyny różnic pomiędzy literaturą dwudziestolecia międzywojennego a literaturą i sztuką okresu wojny i okupacji <u>ZR</u> - omawia funkcję dzieła - wypowiada się na temat totalitaryzmów europejskich w okresie międzywojennym - omawia specyfikę prozy wybranego twórcy 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje treści alegoryczne i symboliczne utworu - porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich - wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (np. słowa-klucze, wyznaczniki kompozycji) <u>ZR</u> - omawia symbolikę zawartą w utworach - odnajduje i komentuje aluzje literackie 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia język utworu - skutecznie unika szablonów i schematów językowych <u>ZR</u> - wskazuje cele stosowania nowomowy - analizuje język współczesny pod kątem mody językowej - omawia funkcję elementów absurdu i paraboli 	

<p><u>CELUJĄCA</u></p>	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - w pełni opanował materiał, umie odwołać się do odpowiednich kontekstów kulturowych - umie samodzielnie zastosować opanowaną wiedzę do poprawnego omówienia nowego tekstu kultury - poprawnie formułuje wypowiedź, zarówno pod względem kompozycyjnym (kompozycja spójna, logiczna), jak i językowym - samodzielnie formułuje wnioski <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przemiany gatunkowe w obrębie dramatu i powieści - w wypowiedzi wykorzystuje analizowane teksty naukowe (krytyczno- i historycznoliterackie) jako kontekst interpretacyjny dzieła 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się bogatą terminologią a także stylem stosownym do sytuacji, komunikatywnym o wyraźnych cechach indywidualnych - rozpoznaje i odczytuje przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, symboliczne, alegoryczne, paraboliczne) <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - w swoich wypowiedziach odwołuje się do lektury gazet codziennych, tygodników, miesięczników czy kwartalników - tworzy wypowiedzi ze świadomością ich funkcji - konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi 	<p><u>ZP</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje elementy perswazji i manipulacji w życiu codziennym i tekstach kultury - wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym, poznawczym). <p><u>ZR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - w interpretacji eseju i felietonu wykorzystuje wiedzę o ich cechach gatunkowych - wylicza cechy języka propagandy komunistycznej - poddaje analizie język polityków, wskazując elementy manipulacji językowej; - tworzy slogany 	
<p><u>NIEDOSTATECZNA</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą 	<ul style="list-style-type: none"> - nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą 	<ul style="list-style-type: none"> - nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą 	